

"Hem rütbesi, hem vazifesi, hem maaşı, hem düstur-u hareketi, hem cihazatı bize gösterdi ki, o zabıt, o muvakkat meydan için değil." Buradaki "maaş" hakikatte neyi temsil ediyor?

Maaş, burada **insanın maddî ve manevî azalarının lezzet alıp mutlu olmasıdır**. Mesela, dildeki tat alma duyusunun maaşı **lezzetlerdir**, burnun maaşı **güzel kokulardır**, gözün maaşı **güzel manzaralardır**.

Yalnız insanın latife ve duygularına bir sınır konulmadığı için, dünyanın cüzi lezzet ve mutlulukları ile tatmin olmuyor. Yani **dünyanın maaşı insanın sahip olduğu maddî ve manevî cihazları tatmin edip doyuramıyor**.

Dünya maaşının yani nimetlerinin insan karşısında kısa ve kifayetsiz kalması, insanın bu dünyaya değil, beka âlemine göre yaratıldığını gösteriyor. Yani bu durum dâr-ı bekanın, ebedî bir hayatın varlığına işaret ediyor.